

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok 2021/22

Destinace (země, místo): Chorvatsko, Daruvar

Jméno, příjmení: Mgr. Ilona Kirchnerová

Školní rok 2021/2022 byl pro mne prvním rokem v destinaci Daruvar, tudíž září probíhalo ve znamení seznamování s prostředím, budoucími kolegy, vedoucími různých krajských institucí, zájmových kroužků a besed, hledání ubytování a poznávání krajského života obecně. Jako učitelka českého jazyka jsem následně působila v základních školách, a to v modelu A především na druhém stupni, v modelu C na prvním i druhém stupni, v modelu B pak na gymnáziu. Do školního roku částečně, ale naštěstí jen velmi okrajově zasáhla také pandemická situace a část výuky se tak přenesla do online prostředí, nicméně nikoli dlouhodobě.

Postupně jsem také navázala spolupráci s Českou besedou Horní Daruvar, s Českou besedou Lipovec a s Českou besedou Končence. Po celý školní rok (prázdniny nevyjímaje) spolupracuji s novinově nakladatelskou institucí *Jednota* a s redakcí českého vysílání Radia Daruvar (podrobněji níže).

Mimo to považuji za důležité zmínit také spolupráci s další vyslanou učitelkou na tomto území Bohdanou Pěvou Šolcovou, která mi byla v počátcích působení velmi nápomocná a se kterou spolupracuji nadále na nejrůznějších projektech týkajících se krajského života i výuky.

Výuka na základních školách

Na všech školách probíhala výuka po domluvě s tamějšími pedagogy českého jazyka tak, aby to vyhovovalo jejich potřebám a zejména potřebám žáků a studentů. Cílem bylo především seznámit žáky a studenty s různými vrstvami současného českého jazyka (spisovný jazyk, nespisovný jazyk, dialekty, ...), českou literaturou a kulturou, s českými historickými i současnými významnými událostmi a s českými reáliemi. Dále pak probíhala výuka vybraných jazykových jevů, témat z české literatury, seznámení se současnou českou populární hudbou, práce s textem, principy tvůrčího psaní ve výuce, propojení s výtvarnou výchovou a dramatickou výchovou tam, kde to bylo vhodné a přínosné.

Model A

- **Druhý stupeň ZŠ Jana Amose Komenského, Daruvar** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, zde v druhém pololetí probíhala spolupráce s učitelkami

hudební výchovy, zejména při volbě českých písní pro různá vystoupení, zejména pak pro vystoupení na Festivalu dětské písně v Končenicích. V druhém pololetí vytvořili a natočili žáci 8. třídy několik kreslených i hraných videoklipů k písni **Drápy (kapela Poletíme?)**. Na konci školního roku byli žáci 7. tříd seznámeni s možností spolupráce s Českým rozhlasem, konkrétně s rádiem Junior na pozici dětských reportérů, což hodláme zrealizovat na začátku příštího školního roku, a pokud bude zájem, rozšíříme tuto aktivitu i na žáky současným 6. a 5. tříd.

- **Druhý stupeň ZŠ J. Růžičky, Končenic** – výuka vybraných jazykových jevů, témat z české literatury, seznámení se současnou českou populární hudbou, práce s textem, principy tvůrčího psaní ve výuce.

Model B

- **Gymnazija Daruvar** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, zde proběhlo také několik přednášek z literární historie (Dalimilova kronika, literatura humanismu). Dále pak proběhl pokus o založení voicebandového uskupení, který je zatím stále ještě v počátcích, ale naděje umírá poslední.

Model C

V tomto modelu probíhá výuka sice v rámci školy, ale má částečně charakter volnočasového kroužku. Žáci jsou samozřejmě oceněni známkou na konci školního roku, nicméně tento předmět je pro ně volitelnou záležitostí. Jako vyslaná učitelka mám tedy možnost uplatnit více kreativních a herních aktivit, nežli v modelu A, kde je výuka „svázána“ osnovami mnohem více.

- **První a druhý stupeň OŠ Vladimir Nazor, Virovitice** – výuka jazykových jevů a rozšiřování slovní zásoby, učení pomocí krátkých českých (zejména kreslených) filmů, seznámení se zvyky a tradicemi kdysi a dnes (Velikonoce, Vánoce, masopust, ...), trénování výslovnosti, četby a recitace, zpívání českých písní a práce s jejich texty.
- **První a druhý stupeň OŠ Ivane Brlić-Mažuranić, Virovitice** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, zde v druhém pololetí proběhl s žáky prvního stupně nácvik divadelního představení v českém jazyce **O veliké řepě aneb Možnosti tu jsou**, které bude mít premiéru v září 2022 a následně bude předvedeno na přehlídce dětského divadla a recitace **Divadelní jaro**.
- **Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica** – výuka vybraných jazykových jevů, seznámení s osobnostmi české literatury a kultury, seznámení s českými zvyky a tradicemi (Velikonoce, Vánoce, masopust, ...), rozšiřování slovní zásoby, důraz byl také kladen na zlepšení konverzace v českém jazyce.
- **První a druhý stupeň OŠ Ivana Nepomuka Jemeršića, Grubišno Polje** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, zde na konci druhého pololetí proběhlo s žáky prvního stupně secvícení hraného „videoklipu“ k písni **Dvě malý víly (hudební skupina Kašpárek v rohlíku)** a následné předvedení na závěrečném *Dni školy*.
- **Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje** – výuka vybraných jazykových jevů, seznámení s osobnostmi české literatury a kultury, seznámení s českými zvyky a tradicemi (Velikonoce, Vánoce, masopust, ...), rozšiřování slovní zásoby, důraz byl také kladen na

zlepšení konverzace v českém jazyce. Vzhledem zejména k mému vytížení probíhala výuka spíše nárazově.

- **První stupeň OŠ Ivana Nepomuka Jemeršića, pobočka Veliki Zdenci** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, zde na konci druhého pololetí proběhlo s žáky prvního stupně secvícení hraného „videoklipu“ k písni ***Dvě malý víly (hudební skupina Kašpárek v rohlíku)*** a následné předvedení na závěrečném *Dni školy*. Z původního plánu propojit žáky základní školy v Hrubečném Poli a ve Velkých Zdencích bohužel sešlo, zejména z logistických důvodů, museli jsme tedy na poslední chvíli vystoupení rozdělit mezi obě školy.
- **První a druhý stupeň I. OŠ Bjelovar** – výuka jazykových jevů a rozšiřování slovní zásoby, učení pomocí krátkých českých (zejména kreslených) filmů, seznámení se zvyky a tradicemi kdysi a dnes (Velikonoce, Vánoce, masopust, ...), trénování výslovnosti, četby a recitace, zpívání českých písní a práce s jejich texty.
- **Výuka českého jazyka v Záhřebu, Česká beseda Záhřeb** – I zde platí samozřejmě vše, co bylo zmíněno v úvodu. Výuka pod záštitou České besedy Záhřeb je určena pro žáky různých základních škol v Záhřebu, kteří mají zájem o český jazyk a probíhá pravidelně každou sobotu. Z časových důvodů jsem se výuky zúčastňovala jednou či dvakrát měsíčně.

Mateřská školka Ferdy Mravence, Daruvar

Vzhledem k časovým možnostem jsem školku navštěvovala přibližně dvakrát až třikrát v měsíci, vždy společně s Bohdanou Pěvou Šolcovou. Výuka probíhala samozřejmě především formou hry – písničky, básničky, pohybové a psychomotorické aktivity. V příštím školním roce bych ráda návštěvy školky zintenzivnila.

Spolupráce s českými besedami

Česká Beseda Horní Daruvar

- **Vánoční besídka** – spolupráce při nazkoušení a koncipování vánočního programu, české koledy, dětské divadelní představení *Ježkův domeček*.
- **Dny bramboráků** – tradiční soutěž v přípravě bramboráků doplněna kulturním doprovodným programem. Vystoupili jsme s dětmi z České besedy Horní Daruvar s několika písněmi a jejich scénickým ztvárněním.

Česká beseda Lipovec

- Spolupráce s pěveckým sborem České besedy Lipovec ***Lipovecká děvčata*** – výběr a zkoušení písní, vystupování na dnech české kultury a na besedních akcích. Nedílnou součástí zkoušek tohoto pěveckého uskupení je také zhodnocení a probrání toho, co se v Lipovci událo, urodilo, narodilo a uzrálo v úseku mezi dvěma zkouškami tělesa, což je pro mě velmi obohacující, neboť mně to pomáhá se lépe začlenit do krajanské komunity.

Česká beseda Končenice

- Spolupráce s nově otevřenou českou knihovnou v Končenici – literární večer, na kterém byly představeny autorky (prozaičky i básnířky), končenické rodačky.

Městská knihovna Daruvar, české oddělení

- **Česká vánoční píseň** – přednáška s dílnou, na které byly představeny nejen tradiční české vánoční zvyky (pouštění ořechových skořápek, krájení jablka, házení střevícem, skládání origami zlatého prasátka, psaní dopisu Ježíškovi), ale také představení současných českých vánočních moderních písní.
- **Měsíc mateřského jazyka** (ve spolupráci s Bjelovarsko-bilogorským županstvím)
  - **Olympiáda z češtiny pro radost** – olympiáda pro dospělé z české krajské komunity, ve které si mohli vyzkoušet svoje znalosti z českého jazyka, literatury i kultury – vše probíhalo on-line
  - **Tvůrčí psaní aneb příběhy kolem nás** – tři sobotní setkání, na kterých si zájemci mohli vyzkoušet nejrůznější tvůrčí a kreativní postupy při psaní básní i prózy. Výstupem z této dílny pak byly panely s pracemi účastníků a z nich potom sestavena výstava (vernisáž 6. 4. 2022). Výstava byla následně zapůjčena na literární večer do knihovny v Končenici.
- **Velikonoční kvíz** – kvíz byl inspirován populárními pub kvízy a byl určen pro širokou veřejnost, samozřejmě probíhal v českém jazyce a týkal se velikonočních zvyků a tradic nejen u nás, ale po celém světě. Akce se zúčastnilo 5 týmů po 5 soutěžících a v dalším roce hodláme díky velmi kladným zpětným vazbám v těchto kvízech pokračovat.
- **Tvůrčí psaní** – po úspěšném třídním setkání jsem byla požádána, abychom v kreativních a tvůrčích setkáváních pokračovali i nadále. Scházíme se proto v knihovně jednou až dvakrát měsíčně a tvoříme.

Vzdělávání učitelů

Odborná porada učitelů českého jazyka modelem A a modelem B – po konzultaci s paní Jitkou Brdar Stanjovou jsme se domluvily na představení děl ze současné literatury pro děti a mládež, o něž by bylo vhodné doplnit knihovnu v ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru (v příspěvku jsem doporučovala mj. Markétu Pilátovou, René Nekudu, Petra Síse, Pavla Šruta, Danielu Fišerovou, Petru Soukupovou, Pavla Čech aj.)

Odborná porada pedagogických pracovníků české menšiny – vystoupila jsem s příspěvkem *Česká menšina ve Vojvodině v Srbsku*.

Županijská odborná porada učitelů českého jazyka – vystoupila jsem s příspěvkem *Tetovaná teta – metodický přístup ke sbírce básní pro nižší třídy*. Tato přednáška se setkala s velkým ohlasem z řad mých kolegyň, za což jsem velmi ráda.

Spolupráce s novinově nakladatelskou institucí *Jednota*

Spolupráce zahrnuje jednak jazykové **korektury** článků jiných autorů (to však probíhá pouze sporadicky, neboť Jednota má údajně korektory vlastní), jednak **vytváření článků** vlastních (články k výročí Jana Skácela a Bohuslava Reynka, článek o sv. Ludmile apod.)

Po té, co jsem nafotila několik akcí hned z počátku pobytu v Chorvatsku a jejich fotky prezentovala na sociálních sítích, byla jsem šéfredaktorkou a ředitelkou Jednoty požádána, zda bych nevytvořila soubor uměleckých fotek města Daruvar pro vydání **Lidového kalendáře** (vychází jednou ročně), což jsem samozřejmě s radostí přijala. Tato „fotografická“ spolupráce i nadále trvá a mé fotky z akcí krajské komunity jsou také součástí časopisu *Jednota*.

Spolupráce s redakcí českého vysílání Radia Daruvar

V rámci této spolupráce připravuji čtyřikrát měsíčně „lingvistická okénka“ o délce přibližně 5 min vysílacího času. Témata jsou z oblasti české slovní zásoby a její etymologie, propojení slovanských jazyků mezi sebou a také s dalšími jazyky atp. To vše se snažím prezentovat zábavnou formou a při té příležitosti zmínit i nejrůznější české zajímavosti, reálie, krásy přírody, či slavné značky. Na závěr vždy zazní česká písnička některého z českých interpretů. Snažím se volit ty současné, ale především se snažím, aby výběr korespondoval s tématem, o kterém jsme hovořili.

Další akce

Oslavy svatého Václava v Lipovci – vystoupení dětí z Lipovecké základní školy před místní kapličkou ku příležitosti svátku sv. Václava, které vymyslela a zorganizovala Bohdana Pěva Šolcová. Já se svým partnerem (představoval krále Václava) jsme byli pouze podporující pěvecká a kytarová složka.

Pout' svatě Ludmily – společně s Bohdanou Pěvou Šolcovou jsme ku příležitosti výročí sv. Ludmily, které připadalo na rok 2021 připravili interaktivní literárně–historicko–turistickou pout' v okolí města Sirač, při které účastníci plnili nejrůznější úkoly a dozvídali se informace o životě a díle sv. Ludmily.

Soutěž Čtení tě mění – zasedání v porotě soutěže o nejlepšího čtenáře z řad žáků základních i středních škol. Této soutěže se zúčastnilo více než 60 žáků, kteří přečetli ukázkou z oblíbené knihy a pohovořili o svém vztahu ke čtení.

Literární jaro – zasedání v porotě soutěže o nejlepší umělecký text v českém jazyce v kategoriích první stupeň ZŠ, druhý stupeň ZŠ a střední škola, přičemž jednotlivé kategorie byly samozřejmě rozděleny ještě podle úrovně znalosti jazyka. Soutěže se účastnilo 60 žáků a studentů.

Literární soutěž pro dospělé – zasedání v literární soutěži pro dospělé z krajské komunity. Soutěže se může zúčastnit kdokoli, kdo píše, a to v kategoriích próza a poezie. Letos se zúčastnilo 10 zájemců.

Klub literátů Svazu Čechů – navázali jsme trvalou, plodnou a doufám, že i dlouhodobou spolupráci, a to nejen proto, že se někteří členové zúčastnili tvůrčího psaní a dalších aktivit spojených s knihovnou.

Účast České besedy Mezurač na festivalu Lepota različitosti – Krása různorodosti v Kruščici – Ve spolupráci s předsedou České besedy Kruščice (Srbsko) Jozefem Irovičem a s

předsedou České besedy Horní Daruvar Damirem Malinou se mi podařilo vytvořit sice zatím jen velmi jednoduchý a křehký, ale přece jen kontakt mezi českou menšinou v Chorvatsku a českou menšinou v Srbsku. Na festival do Kruščice bude nakonec vyslána pěvecká skupina z České besedy Mezurač. Uvidíme, jak bude spolupráce nadále pokračovat.

Závěr

Práce českého učitele v Chorvatsku je bezpochyby smysluplná. Jako svůj největší přínos vnímám hlubší kontakt s českým prostředím a možnost komunikace s rodilým mluvčím. Práce v jednotlivých úrovních (tj. modely A, B a C, dospělí, besedy atd.) je i pro mne velmi osvěžující, inspirující a nutí mě neustrnout na jednom místě a stále dál se rozvíjet. Spolupráce se všemi základními i středními školami, jakož i s besedami, se kterými jsem měla možnost se v tomto roce protnout, je velice dobrá, všude jsem byla mile přijata a všechny tyto kontakty se budu snažit i nadále rozvíjet a prohlubovat. Spolupráce s institucí nejvyšší, tedy se Svazem Čechů v Chorvatsku, zejména s paní předsedkyní Anou Marií Štrumlovou Tučkovou, je také na velice dobré úrovni.

Ráda bych také poděkovala Bohdaně Pěvě Šolcové a jejímu manželovi Radkovi, kteří mi byli skutečně nápomocni zejména zpočátku, a především pak svému partnerovi Martinovi Vojtěchovi, který je pro mě výraznou psychickou, technickou, ale hlavně lidskou podporou v mém úsilí a často a rád se zapojuje do krajanského života.

Speciální poděkování pak patří těm, se kterými jsem nejúžeji spolupracovala a kteří svoji práci berou opravdu vážně a také srdcem. Jsou to jmenovitě Jitka Jílková (ZŠ model C, Česká beseda Horní Daruvar), Tanja Golubić Novotná (místožupanka), Jitka Brdar Staňová (poradkyně Svazu pro školství a učitelka na druhém stupni modelu A), Jana Bartoš Staňová (šéfredaktorka nakl. Jednota), Francika Stehnová (vedoucí českého oddělení Městské knihovny Daruvar), Iva Brabcová ZŠ a SŠ model C), Maja Burgerová (ZŠ model C), Kristina Kvapilová (ZŠ model A a SŠ model B a C), Tijana Trbojević (ZŠ model A a SŠ model B a C), Marina Kolaček Novoselová (ZŠ a SŠ model C) a Ema Šimalová (hudební výchova ZŠ model A).

Na úplný závěr, nikoli však v poslední řadě bych ráda poděkovala paní Olze Vlachové a jejím spolupracovníkům za trpělivost a za vše, co pro nás, učitele u krajanských komunit, dělají. Těším se na další školní rok.